

EEN FATSOENLIJK DOETINCHEM

Verkiezingsprogramma CDA Doetinchem
2026 - 2030

Doetinchem

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
1 VERANTWOORDELIJKE SAMENLEVING	3
<i>Dicht bij mensen</i>	4
<i>De kracht van mensen en gemeenschappen</i>	4
<i>Tijd van verbinding</i>	4
<i>Verantwoordelijkheid begint bij onszelf</i>	4
<i>Openbaar bestuur</i>	4
<i>Midden in de samenleving</i>	5
<i>Financiële onzekerheid gemeenten</i>	5
2 EEN BETROKKEN GEMEENSCHAP	7
<i>Cultuur, tradities en verenigingsleven</i>	8
<i>Asiel en integratie</i>	8
<i>Veiligheid</i>	9
<i>Voor en door iedereen</i>	9
<i>Kinderopvang en onderwijs: investeren in kansen voor alle kinderen</i>	13
3 EEN GEZONDE SAMENLEVING	15
<i>Preventie</i>	16
<i>Sport en beweging</i>	16
<i>Zorg en welzijn staan centraal</i>	16
<i>Zorgen doen we samen</i>	17
<i>Zorg voor elkaar</i>	17
<i>Neem niet alle zorg over</i>	17
4 EEN LEEFBARE OMGEVING	20
<i>Leefbare omgeving</i>	21
<i>Woningbouw</i>	21
<i>Wonen en zorg</i>	21
<i>Mobiliteit en infrastructuur</i>	22
<i>Schaarse ruimte</i>	22
<i>Landbouw en buitengebied</i>	25
5 HOE BETALEN WE HET	26
<i>Sterke lokale economie en werkgelegenheid</i>	27
<i>Financiën</i>	27
<i>Bestaanszekerheid en armoedebestrijding</i>	27
<i>Verantwoordelijk financieel beleid</i>	29
<i>Evenwichtige belastingen en heffingen</i>	29
<i>Onwikkeling OZB</i>	29
5 ONS KOMPAS	31

Voorwoord

Een fatsoenlijk Doetinchem

Het CDA Doetinchem staat met een hoopvol verhaal midden in de samenleving. Wij komen op voor gewone mensen in Doetinchem, Gaanderen en Wehl die elke dag het goede willen doen. Dagelijks bouwen wij met u aan de mooie gemeente waarin wij mogen wonen. Waar mensen onderdeel zijn van een sterke gemeenschap en waar iedereen telt. Een gemeente waar kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en onze samenleving bruist.

Ons verhaal

Het is juist de kracht van die samenleving waarin wij geloven. Waar mensen elkaar ontmoeten in gezinnen, verenigingen, sportclubs, kerken, (familie)bedrijven of coöperaties. Denk hierbij in de gemeente Doetinchem aan de vele sportverenigingen in de stad, Gaanderen en Wehl, het actieve verenigingsleven in de dorpen, de Pokkershutte in IJzevoorde en lokale initiatieven die zorgen voor verbinding en ondersteuning. Waar respect, waarden en normen niet ouderwets zijn, maar juist gekoesterd worden. Waar het algemeen belang boven het eigen belang gaat. Waar mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving, omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Waar we Doetinchem beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Samen kunnen we meer.

Een politiek van samenwerken

Vanuit die gedachte pakken wij onze verantwoordelijkheid graag op. Wij zijn ervan overtuigd dat er een politiek van samenwerken nodig is. In deze tijd waarin schreeuwende minderheidsgroepen met elkaar strijden om de meeste invloed op het algemene belang willen wij het anders doen. Het CDA is een lokale partij met korte lijnen met zowel Den Haag als Brussel. Wij staan voor een hoopvolle en constructieve koers. Het CDA Doetinchem levert dit al meer dan 45 jaar.

Onze CDA-plannen

Voor u liggen onze plannen voor de periode 2026-2030. Ons verhaal voor Doetinchem. Om u te laten zien waar wij onze focus leggen en hoe wij willen bouwen aan de toekomst. Aan een gemeenschap waar mensen tot hun recht komen en het goed en veilig leven is. Een verhaal vol bouwstenen, ideeën en voorstellen.

Bouwen aan de toekomst doen we samen

Uw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een fatsoenlijk Doetinchem vorm te geven. Wij nodigen u van harte uit om met ons mee te bouwen aan de toekomst. Want een sterke gemeenschap begint bij u, bij jou. Mogen wij op 18 maart op uw stem, op jouw stem rekenen?

1 Verantwoordelijke samenleving

Het CDA Doetinchem gelooft in een samenleving waar iedereen zich thuis kan voelen, een eigen plek heeft, en verantwoordelijkheid draagt voor elkaar en de gemeenschap. Een samenleving waarin solidariteit, verbondenheid en omzien naar elkaar het uitgangspunt zijn.

Dicht bij mensen

De overheid ondersteunt mensen waar nodig, maar altijd met respect voor hun eigen kracht en verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheden liggen in de eerste plaats bij de mensen zelf en hun gemeenschappen. De gemeente springt bij waar dat nodig is, bijvoorbeeld als basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs en veiligheid in het geding komen, maar laat ruimte voor eigen initiatief en lokaal ondernemerschap.

Het CDA staat voor hoopvolle en fatsoenlijke politiek. Wij staan voor een bestuur dat dicht bij de mensen staat, met aandacht en een luisterend oor voor wat er leeft in onze wijken in Doetinchem, Gaanderen en Wehl. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die u direct raken: zorg en ondersteuning dichtbij huis (denk aan het Buurtplein), veilige straten en levendige buurten.

Kracht van mensen en gemeenschappen

Wij geloven in de kracht van mensen en gemeenschappen. Wij geloven dat wat ons verbindt, veel sterker is dan wat ons verdeelt. Samenleven gebeurt niet vanzelf, maar je ziet het overal om je heen. Een ouder die jeugdtraining geeft bij VVG'25 in Gaanderen, buurtbewoners in een wijk in Doetinchem die samen het groen onderhouden, scholieren en ondernemers die meedoen aan maatschappelijke acties of een vriendelijke groet op straat. Een gemeenschap bouw je samen.

Tijd van verbinding

We leven in een tijd waarin de wereld snel verandert. Vertrouwen staat onder druk en het lijkt soms ieder voor zich. Wij geloven dat samenleven meer is dan je eigen geluk en ieder voor zich. Het gaat om respect, verantwoordelijkheid en naar elkaar omzien. Door verbinding, met ruimte voor de ontwikkeling van ieders talent, maken we gemeenschapszin sterker.

Verantwoordelijkheid begint bij onszelf

Wij staan voor een overheid die ondersteunt waar het nodig is en ruimte biedt waar dat kan. Denk aan een steuntje in de rug voor een buurtinitiatief in Wehl of het eenvoudiger maken voor vrijwilligers om hun werk te doen. Maar, we geloven ook dat verantwoordelijkheid begint bij jezelf. In je eigen straat, je wijk of je vereniging.

Openbaar bestuur

De gemeente is een herkenbare, benaderbare en betrouwbare partner in het leven van onze inwoners. Zij laat ruimte en geeft vertrouwen aan de samenleving om eigen initiatieven te nemen en verbindt inwoners door mogelijkheden te creëren voor ontmoeting en samenwerking. Procedures kunnen laagdrempelig doorlopen worden.

Midden in de samenleving

Het CDA staat midden in de samenleving. Betrokken en actief, maar wel met beide benen stevig op de grond. U vindt ons in de rij bij de bakker om de hoek, bij een voorstelling van MPG Gaanderen, op de tribune bij de Graafschap, op het schoolplein in Wehl of een praatje makend op de markt in Doetinchem. Wij zijn inwoners, burens, ondernemers en vrijwilligers. We kennen de uitdagingen van gemeente zijn, maar zien ook de kansen. We zien wat mensen samen kunnen bereiken. Ieder mens telt en kan op zijn of haar plek een waardevolle bijdrage leveren. We luisteren en verbinden.

Dat doen we niet alleen lokaal, maar waar nodig zetten we onze korte lijnen met Den Haag en Arnhem in. Sommige uitdagingen vragen tenslotte om een integrale landelijke of Europese aanpak zoals het realiseren van de Regio Express. Met hart en ziel bouwen wij zo samen met u aan Doetinchem.

Financiële onzekerheid gemeenten

Het kabinet bezuinigt fors op gemeenten, wat leidt tot grote financiële onzekerheid. Veel gemeenten moeten daardoor bezuinigen op zwembaden, bibliotheken en andere publieke voorzieningen. Dit betekent een bezuiniging op gemeenschapszin en saamhorigheid. Voor het CDA is dit onaanvaardbaar.

Dit laat zien wat er misgaat als we landelijk stemmen op partijen zonder lokale afdelingen, of lokaal stemmen op partijen zonder landelijk netwerk. De verbinding tussen bestuurslagen verdwijnt. Veel van onze uitdagingen vragen om gezamenlijke oplossingen van lokale, regionale, landelijke en Europese bestuurders.

Het CDA wil meer geld voor gemeenten. De gemeenteraad heeft daar helaas geen invloed op. Wel kunnen we lokaal verstandige keuzes maken met de beperkte middelen die we hebben. Van het lokale CDA mag je in financieel moeilijke tijden het volgende verwachten:

- Wij kiezen altijd voor het versterken van voorzieningen en gemeenschapszin.
- Wij houden de lasten zo laag mogelijk. Als er geld tekort komt, kijkt het CDA eerst waar de gemeente zelf kan bezuinigen.

Onze CDA-plannen

- We geven extra aandacht aan de fondsen om initiatieven voor saamhorigheid en leefbaarheid te steunen. Denk hierbij aan het ondersteunen van buurtfeesten in de dorpen of projecten die de leefbaarheid in wijken van Doetinchem verbeteren. Het Fonds Gemeente Spaarbank is hierbij een essentiële partner.
- Het actief stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven.
- Voor iedere wijk of dorpskern creëren of versterken we de eigen ontmoetingsplek. Dit kan bijvoorbeeld zijn in de voetbalkantine van DZC'68, in de kerk in Wehl of in de vorm van een "huiskamer van het dorp" in Gaanderen. Hier kunnen inwoners elkaar ontmoeten, maar kan ook de gemeente langskomen om nabij te zijn. De invulling van de ontmoetingsplek bepalen we samen met de buurt.
- We geloven in de kracht van mensen. Initiatieven van inwoners om hun eigen dorp, wijk of straat mooier, veiliger of leefbaarder te maken verdienen ondersteuning en worden niet gehinderd.
- We versterken de wijk- of buurtmaker: een ambtenaar met hands-on mentaliteit, budget en mandaat om initiatieven direct te ondersteunen. Zo betrekken we inwoners, maatschappelijke organisaties en sociaal ondernemers direct bij de buurtontwikkeling. De dorpsvisies die zijn opgesteld worden gebruikt om verdere plannen te realiseren die de leefbaarheid verbeteren.
- Het moet voor inwoners mogelijk blijven een fysieke afspraak te maken en de deur van het gemeentehuis staat voor hen open.
- We communiceren als betrouwbare overheid helder over keuzes en beleid, over wat kan en wat niet kan.
- We leggen beslissingen altijd uit in begrijpelijke taal.
- We verlagen de regeldruk voor simpele vergunningen en aanvragen voor maatschappelijke initiatieven door te gaan werken vanuit vertrouwen: we toetsen regels marginaal, en kijken aan het eind van het jaar hoe het gelopen is.
- Verstrekken van kleine subsidies tot € 5.000,00 krijgen een lichte verantwoordingsplicht dus zonder uitgebreide administratie en regels.
- Wanneer vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) activiteiten, zoals bijvoorbeeld een concert of tentoonstelling in een kerk, willen wij soepel omgaan met evenementenvergunningen.

2 Een betrokken gemeenschap

Wij geloven in de kracht van gemeenschappen waar mensen omzien naar elkaar en waar op niemand neergekeken wordt. Waar sprake is van naoberschap: de inzet van onderlinge verbondenheid voor het beschermen van de gemeenschap. En elke inwoner ongeacht achtergrond, geaardheid, cultuur of overtuiging, zich verbonden weet met en verantwoordelijkheid draagt voor de eigen leefomgeving. Wij geloven in een Nederland waar traditie en gemeenschapszin hand in hand gaan en waar we bouwen aan een gemeenschap die iedereen recht doet.

Cultuur, tradities en verenigingsleven

Wij staan pal voor onze cultuur, tradities en het verenigingsleven. Zij vormen de basis van onze samenleving en versterken onderlinge verbondenheid. Dit gemeenschappelijke erfgoed, gevormd door generaties voor ons, is essentieel voor onze identiteit en samenhang. Het CDA ziet kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, vooral in tijden van onzekerheid. Wij willen cultuur toegankelijk maken, zodat elke inwoner - jong en oud - zich verbonden kan voelen met onze geschiedenis en dit kan doorgeven aan toekomstige generaties. Denk aan het Stedsmuseum Doetinchem of de diverse evenementen in de gemeente die onze lokale geschiedenis en cultuur levend houden. Voor ons zijn toegankelijke kunst met een kleine k en cultuur met een kleine c extra aandachtspunten.

Het verenigingsleven is hierbij onmisbaar: het verbindt mensen en bevordert solidariteit. Daarom ondersteunen wij verenigingen en vrijwilligersinitiatieven die bijdragen aan een sterke gemeenschap graag.

Voor het CDA zijn vrijwilligers goud waard. Vrijwilligers geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en laten de samenleving bloeien. Doetinchem en de Achterhoek telt een grote groep vrijwilligers. Wij zetten actief in op vrijwilligersbeleid, om zo het vele werk dat vrijwilligers doen te erkennen en ondersteunen.

Asiel en integratie

In deze tijd van verharding zetten wij in op verbinding. Verantwoordelijkheid en solidariteit zijn leidend in onze inzet om vluchtelingen een veilige plek in onze samenleving te bieden. Tegelijkertijd houden we oog voor de behoeften van alle inwoners. Het is een dubbele verantwoordelijkheid die spanningen met zich meebrengt. Het aantal mensen dat opvang nodig heeft overstijgt de beschikbare mogelijkheden. Naast aantallen is kwaliteit van de opvang leidend. De grenzen van de spankracht van de samenleving moeten we in het oog houden, omdat we anders de belofte van een goede integratie niet kunnen waarmaken. De uitdaging voor onder andere zorginstellingen, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen wordt te groot.

Een goede beheersing van de Nederlandse taal behoort tot de belangrijkste voorwaarden voor de succesvolle inburgering van nieuwkomers. Maatschappelijke begeleiding moet leiden tot zelfredzaamheid.

Wat betreft arbeidsmigranten zijn die zorgen minstens even groot, en moeten we duidelijk krijgen welke arbeid we willen en kunnen aantrekken. Net als bij beperking van de instroom is hier de landelijke overheid aan zet. Voor gemeenten gaat het hierbij niet alleen om het bieden van een slaapplek, maar ook om het garanderen van voldoende voorzieningen; niet alleen een huis, maar

ook een thuis. Mogelijkheden om te leren, sporten (via bijvoorbeeld Sport ID) en spelen, of om fatsoenlijke zorg te krijgen wanneer nodig. Want, dat is noodzakelijk om te kunnen integreren en in de samenleving mee te kunnen doen. Zo kunnen we samen mensen op de vlucht en arbeidsmigranten zo goed en veilig mogelijk opvangen met scherp oog voor de wederkerigheid in rechten en plichten.

Veiligheid

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor een sterke gemeenschap. Voor het CDA betekent veiligheid niet alleen handhaving, maar ook een betrouwbare overheid die kwetsbaren beschermt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken.

Op hogere leeftijd worden ouderen kwetsbaarder voor oplichting en kleine criminaliteit, ook via het internet. Dit heeft een grote impact op hun gevoel van veiligheid. Wij geven meer voorlichting via Buurtplein en willen dat de politie, banken en bedrijven extra aandacht geven aan meldingen en aangiftes van ouderen.

Voor en door iedereen

Het CDA zet zich in voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen, verschillen worden gerespecteerd en niemand aan de zijlijn staat. Gemeenten spelen een sleutelrol in het creëren van een inclusieve omgeving. Waar iedereen zichzelf kan zijn ongeacht seksuele geaardheid, etniciteit, beperking of andere persoonlijke kenmerken. Voor ons is hierbij artikel 1 van de grondwet uitgangspunt. De gemeente draagt zorg voor ondersteuning van kwetsbare groepen en effectieve bestrijding van discriminatie. Waar het nieuwkomers betreft zien wij inclusie en integratie als processen waarbij nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij met inachtneming van geldende normen en waarden en waar de gemeenschap hen open en behulpzaam tegemoet treedt. Rechten gaan hierbij hand in hand met de plichten.

Onze CDA-plannen

- We zetten in op een stevige aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en discriminatie. Met laagdrempelige meldpunten voor slachtoffers, vroegsignalering van thuissituaties en campagnes voor inclusie versterken wij de veiligheid.
- We ondersteunen cultuur en traditie met een regionaal of lokaal karakter, van caribidschieten in Nieuw - Wehl tot het stadsfeest in Doetinchem.
- We ondersteunen kwetsbare inwoners om sterker in de samenleving te staan. Enerzijds door hen te betrekken bij het bepalen welke ondersteuning zij nodig hebben. Anderzijds bieden wij gerichte cursussen, het Formulieren Café en taalmaatjes.
- We investeren in gelijke kansen door ondersteuning van inclusief onderwijs en extra ondersteuning voor kinderen in armoede. We ondersteunen ondernemers die garantiestages en inclusieve werkplekken aanbieden en hiermee de banenafpraak nakomen.
- We ondersteunen het ontsluiten van het culturele erfgoed zoals bijvoorbeeld Kasteel Slangenburg.

Verenigingsleven en vrijwilligerswerk

- We stimuleren vrijwilligerswerk en het organiseren van activiteiten in de wijken.
- We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties.
- We ondersteunen nieuwe initiatieven, zodat er meer en andere mogelijkheden komen om vrijwilliger te worden. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van een goed accommodatiebeleid.
- We ondersteunen nieuwe vindplaatsen voor vrijwilligerswerk, zoals bedrijven, de maatschappelijke diensttijd, NLdoet maar ook familie-vrijwilligerswerk en vrijwilligerswerk als 'medicijn' bij bijvoorbeeld Welzijn op Recept.
- We richten ons op samenwerking tussen organisaties die met vrijwilligers werken om zo waar mogelijk vrijwilligers te delen.
- Het zelforganiserend vermogen in de samenleving stimuleren we door in overleg met verenigingen opleidingen en cursussen te faciliteren.
- We zorgen dat vrijwilligers niet onnodig gehinderd worden door procedures van de gemeente Doetinchem.
- We ondersteunen projecten vanuit de maatschappelijke diensttijd zoals projecten via Sport ID of welzijnsorganisaties als Sensire of Estinea.
- We blijven via Buurtplein oog houden voor vrijwilligers en mantelzorgers en bieden een steuntje in de rug waar nodig.

Asiel en integratie

- We zetten in op fatsoenlijke opvang van vluchtelingen en ontheemden zover onze verantwoordelijkheid strekt.
- Wij huisvesten niet meer arbeidsmigranten dan de eigen gemeente nodig heeft.
- We zorgen ervoor dat woningen in gezinswijken niet verhuurd worden aan overlast gevende arbeidsmigranten.
- We kiezen waar mogelijk voor kleinschalige opvang. Zo werken we aan meer draagkracht en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ook versnellen we daarmee de integratie door het opnemen van vluchtelingen in onze samenleving.
- We zetten in op integratie van nieuwe Nederlanders, met speciale aandacht voor versterking van digivaardigheid en taalvaardigheid.
- We koppelen het realiseren van opvang voor vluchtelingen aan voorzieningen. Er moet voldoende draagkracht in het onderwijs, de zorg en andere voorzieningen zijn om fatsoenlijke opvang te realiseren. We stellen normen voor het voorzieningenniveau.
- We maken afspraken in de regio Achterhoek over asielopvang en huisvesting. Daardoor wordt spreiding van doelgroepen, onderlinge uitwisseling en specialisatie zoveel mogelijk benut, passend bij onze gemeenschap.
- We vernieuwen het beleid op het gebied van draagvlak, draagkracht en inspraak voor asielopvang. Hierbij wordt duidelijk wat de verschillen tussen reguliere-, crisis- en crisisonderopvang zijn & waar de inspraak van bewoners begint en eindigt.
- We willen dat minstens 95% van de nieuwkomers binnen twee jaar actief is binnen de lokale gemeenschap.

Ondermijnende criminaliteit

- We pakken ondermijnende criminaliteit integraal aan door goede samenwerking tussen politie, justitie en andere ketenpartners, onder regie van burgemeester Boumans. Ondermijning, oftewel de vermenging tussen de boven- en onderwereld, tast onze democratische en maatschappelijke structuren aan en vraagt om een strenge en efficiënte aanpak.
- We zetten in op meer BOA's of andere handhavers.
- We willen een gemeentelijk interventieteam om ondermijnende criminaliteit actief tegen te gaan, in onze stad, dorpen en het buitengebied. Dit interventieteam bestaat onder andere uit boa's, toezichthouders, sociale recherche en veiligheidsadviseurs.
- Bodycams worden onderdeel van de standaarduitrusting van de boa's voor hun veiligheid.
- We zetten de mogelijkheden van de Wet Bibob maximaal in om georganiseerde criminaliteit te voorkomen en bonafide ondernemers te beschermen tegen oneerlijke concurrentie.
- We willen meer inzet van de wijk- en jeugdagente. Deze agenten zijn voor inwoners en jongeren zichtbaar en benaderbaar in de wijk.

- We zetten boa's ook in de woonwijken en dorpskernen in, zo pakken we ook overlast en (kleine) leefbaarheidsproblemen aan.
- We ondersteunen veiligheidsinitiatieven van inwoners, zoals buurtpreventieteams of -apps. Sociale veiligheid, waarbij inwoners zich beschermd voelen in de openbare ruimte, verdient de aandacht. Een veilige samenleving gaat namelijk verder dan alleen het inzetten van handhaving en politie. Ook de samenleving zelf heeft een grote rol om (sociale) veiligheid te waarborgen. Een mooi voorbeeld van omzien naar elkaar.
- Zolang het gedoogbeleid niet is afgeschaft is het CDA voor een maximum van 2 coffeeshops in de gemeente Doetinchem. Bij voorkeur niet in woonwijken of nabij scholen.
- Het CDA wil dat de gemeente strenger handhaaft om mensenhandel en uitbuiting aan te pakken. Het CDA wil dat 'uitstapprogramma's' voor prostituees worden ondersteund.
- In de gemeente is 1 seksinrichting. Het CDA vindt dit meer dan genoeg voor de schaal van Doetinchem.

Jeugd, zorg en veiligheid

- We willen (jeugd)overlast, huiselijk geweld en kindermishandeling terugdringen. Dit doen we door een intensievere samenwerking tussen het sociaal domein, zorgverleners, jongerenwerkers, onderwijs en veiligheid.
- We zetten vol in op preventie bij de aanpak van (jeugd)criminaliteit. Zo komt er meer ruimte voor jongerenwerkers, begeleiders en andere initiatieven om jongeren op het rechte pad te houden en in verbinding te blijven staan met elkaar.
- We willen dat ondersteuning en zorg voor personen met verward gedrag sneller wordt ingezet. Dit doen we door het werk van de politie, gemeente en zorgverleners op elkaar af te stemmen.
- We willen straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag stoppen. Daarvoor ondersteunen we horeca, onderwijs en verenigingen in het voorkomen en melden van dit gedrag, en trainen we onze boa's op het handhaven van straatterror.
- Cameratoezicht kan behulpzaam zijn in de aanpak van criminaliteit en het opsporen van daders. De lopende proef in het centrum van Doetinchem wordt wat ons betreft permanent.
- Op plekken waar structureel criminaliteit, overlast of asociaal gedrag is moet cameratoezicht worden overwogen.

Maatschappelijke onrust

- We ondersteunen inwoners en ondernemers in het verbeteren van hun digitale veiligheid, door het organiseren van voorlichtingsavonden en campagnes. Zo gaan we de impact van digitale criminaliteit tegen door criminelen het zo moeilijk mogelijk te maken. We pakken dit voor onze

ondernemers samen op met bijvoorbeeld IG&D en het binnenstadsbedrijf.

- We maken ons zorgen over de verruwing in de samenleving. Wij zetten in op verbinding en introduceren daarvoor de bondgenotennetwerken in onze stad en dorpen. Via dit netwerk verbinden we inwoners, de politiechef en burgemeester om sociale onrust te voorkomen of beheersbaar te houden. Zo houden we Doetinchem, Wehl en Gaanderen leefbaar en veilig.
- We maken inwoners en ondernemers maatschappelijk weerbaarder door ons voor te bereiden op het uitvallen van voorzieningen of bedreiging van onze samenleving. Een sterke samenleving kan schokken aan en weerbaarheid is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Gezien de onrustige situatie in de wereld is het extra belangrijk dat inwoners zich bij een noodsituatie de eerste 72 uur kunnen redden. We ondersteunen de bewustwordingscampagne van de overheid om inwoners alert te maken op het in huis hebben van een noodpakket bestaande uit onder andere water, voedsel, batterijen en contant geld. Meer info: <https://www.denkvooruit.nl/>

Kinderopvang en onderwijs: investeren in kansen voor alle kinderen

Kwalitatief goede kinderopvang en onderwijs zijn essentiële pijlers voor een samenleving waarin elk kind zich optimaal kan ontwikkelen. Ze bieden een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen leren, vrienden maken en zelfvertrouwen opbouwen.

Het CDA gelooft in een sterke samenwerking tussen kinderopvang, scholen, ouders en de buurt en wil daarom investeren in integrale kindcentra als verbindende plek in wijken - zowel in bestaande als in nieuwe gebouwen. Kinderopvang en scholen spelen naast ouders een cruciale rol in het vroegtijdig signaleren van problemen die de ontwikkeling van kinderen belemmeren. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid en werkt samen met partners om uitdagingen zoals kansenongelijkheid, thuiszitten en het tekort aan medewerkers aan te pakken.

Bij het investeren in gelijke kansen is het essentieel om school, thuis en omgeving met elkaar te verbinden. Via de Gelijke Kansen Allianties werken overheid en gemeenten, scholen en maatschappelijke organisaties samen om ongelijkheid te voorkomen. De gemeente zet zich zo actief in om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en instellingen voor beroepsonderwijs te ondersteunen. Het beroepsonderwijs speelt hierin een sleutelrol door vakmensen op te leiden die onmisbaar zijn voor de lokale economie, zoals zorgpersoneel, technici en ambachtslieden. Dit voorkomt tekorten in essentiële sectoren en vergroot de kansen voor jongeren op een baan.

Onze CDA-plannen

- We zetten in op het aanpakken van onderwijsachterstanden. Alle peuters die dat nodig hebben, krijgen gratis voorschoolse educatie (2,5 - 4 jaar), zodat zij beter voorbereid aan groep 1 beginnen. Daarnaast werken we samen met scholen en samenwerkingsverbanden aan reboundvoorzieningen om thuiszitten te voorkomen.
- We dragen zorg voor inclusief onderwijs. Samen met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden zorgen we ervoor dat elk kind een passende plek in het onderwijs krijgt. Geen kind mag buiten de boot vallen. Door renovatie en nieuwbouw van onderwijshuisvesting en maatschappelijk vastgoed transformeren we oude gebouwen naar multifunctionele kind- en jongerencentra. Hierdoor wordt de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en welzijn versterkt en ontstaat een doorlopende ontwikkel- en leerlijn voor kinderen.
- Alle jonge mensen verdienen een goed schoolgebouw. We hebben sinds 2024 een goed Integraal Huisvestingsplan. Het CDA wil vaart houden bij de uitvoering van dit plan. Ook hier kiezen we ervoor om onze gemeente goed door te geven aan de volgende generatie.
- We investeren in openbare groene pleinen, sport- en culturele voorzieningen die uitnodigen tot spelen, ontmoeting en bewegen.
- We willen de leerplicht versterken om extra aandacht te kunnen richten op kwetsbare doelgroepen voor wie leerplicht niet vanzelfsprekend is.
- We stimuleren betrokkenheid van (groot)ouders. Samen met kinderopvang en onderwijs stimuleren we vrijwillige (groot)ouderbetrokkenheid, bijvoorbeeld bij voorleesactiviteiten of als plein- en oversteekwacht. We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De gemeente bevordert nauwe samenwerking tussen onderwijsinstellingen en lokale werkgevers.
- We stimuleren stage- en leerwerktrajecten waarin studenten praktijkervaring opdoen en werkgevers jong talent aan zich kunnen binden. Daarnaast ondersteunen we om- en bijscholing, zodat werkenden zich kunnen aanpassen aan veranderende economische behoeften. Beroepsonderwijs als motor van de lokale economie.
- De gemeente Doetinchem en de regio Achterhoek betrekken het beroepsonderwijs actief bij economische plannen en stimuleren de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijven. Bijvoorbeeld door Smartlabs en Techhubs te faciliteren, waar studenten samen met ondernemers werken aan praktijkgerichte innovaties.

3 Een gezonde samenleving

Het CDA wil de zorg in Doetinchem beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar houden. Daarvoor streven we naar een samenleving waarin we verantwoordelijkheid dragen voor ons eigen en elkaars welzijn en gezondheid. Het fundament van een gezonde maatschappij ligt in de samenwerking tussen overheid, gemeenschap, zorgverleners en families. Mantelzorg en gemeenschapszorg spelen hierin een belangrijke rol. Wij pleiten voor een zorgsysteem dat vertrouwen stelt in zowel de zorgverlener als de zorgontvanger, waarbij de bureaucratie wordt verminderd, zodat de zorg meer gericht is op mensen dan op papieren.

Preventie

Preventie is voor het CDA een belangrijk aandachtspunt om gezondheidsproblemen vroegtijdig aan te pakken en zo de druk op de zorg te verlichten. Preventie is voor het CDA meer dan het voorkomen van ziekte alleen. Daarom willen wij investeren in preventieprogramma's die mensen ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes. Dit begint bij een gezonde omgeving, bijvoorbeeld door een veilige buitenruimte in Doetinchem, Wehl of Gaanderen, en bewustwordingscampagnes rondom voeding, beweging en mentale gezondheid. Als gemeente willen we een actieve rol spelen in het bevorderen van gezondheid op scholen, in wijken en in het verenigingsleven.

Sport en beweging

Voor het CDA zijn sport en beweging prioriteit. Sport brengt mensen samen, bevordert fysieke en mentale gezondheid, en draagt bij aan gemeenschapszin. Het CDA zet zich in voor laagdrempelige en betaalbare sportvoorzieningen, zodat sport toegankelijk is voor alle leeftijden en achtergronden. Denk hierbij aan de mogelijkheden die Sport ID biedt in Doetinchem.

Het verenigingsleven is het cement van de samenleving. Wij ondersteunen sportverenigingen en vrijwilligers die een cruciale rol spelen in de gemeenschap. We investeren in openbare sport- en speelplekken waar jong en oud kunnen bewegen en elkaar kunnen ontmoeten. Samen sporten versterkt niet alleen de gezondheid, maar ook de sociale samenhang in wijken en dorpen.

Wij hebben aandacht voor het onderhouden en verduurzamen van sportaccommodaties. Deze moeten goed bereikbaar en veilig zijn. Achterstallig onderhoud moet worden weggewerkt. We zetten sportaccommodaties multifunctioneel in voor de buurt.

De hervorming van de deelnamesubsidie is niet geworden wat we ervan hadden verwacht. Er zijn kostbare jaren verloren gegaan waarbij er geen duidelijk verandering is. Het nieuwe college moet opzoek naar mogelijkheden om de deelnamesubsidie in te gaan zetten om zo vooral de kwaliteit en kwantiteit van het kader te ondersteunen.

Zorg en welzijn staan centraal

Kortom, het CDA zet zich in voor een gezonde gemeente waarin zorg en welzijn centraal staan, preventie wordt gestimuleerd en sport voor iedereen toegankelijk is. In deze samenleving werken we gezamenlijk aan een omgeving waarin iedereen zich gesteund en gezond voelt, zo bouwen we samen aan een sterke en zorgzame gemeenschap.

Preventieve activiteiten in wijk en dorp moeten meer aandacht krijgen. Het CDA wil structureel meer geld voor preventieve en verbindende activiteiten voor jong en oud. Voor de sociale cohesie zijn deze investeringen enorm van belang. We helpen deze activiteiten in wijkcentra en buurthuizen verder te versterken.

Zorgen doen we samen

Het CDA staat voor een verantwoordelijke samenleving waarin mensen omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Denk hierbij aan mantelzorg en gemeenschapszorg. Om mantelzorgers (tijdelijk) te ontlasten, pleiten we voor meer ondersteuning. Dit kan door de inzet van respijtzorg, dagbesteding en ondersteuning (informatie en advies via bijvoorbeeld Buurtplein) te bekostigen.

We spreken mensen aan op hun eigen verantwoordelijkheid voor hun gezondheid, hun gemeenschap en hun omgeving. De overheid is kaderstellend, zij biedt ruimte aan eigen initiatief en sluit aan waar de gemeenschap of het individu het zelf niet kan.

Zorg voor elkaar

De zorg voor elkaar staat onder druk. Wij juichen initiatieven die de samenleving en de verbinding tussen het sociaal en medisch domein versterken toe. Denk aan huisbezoeken aan (eenzame) ouderen door vrijwilligers, de inzet van Welzijn op Recept via het Buurtplein en laagdrempelige jeugdondersteuners bij huisartsen.

Bij het bestrijden van eenzaamheid onder ouderen zijn o.a. het senioren ontmoetingspunt en de buurtkamer Overstegen belangrijke partners voor ons.

Voor mensen in de laatste levensfase moet er goede zorg en ondersteuning zijn en moet er aandacht zijn voor zingevingsvragen. In Doetinchem kunnen inwoners in deze fase van hun leven terecht bij hospice Sravana. De gemeente Doetinchem erkent blijvend het belang van dit soort faciliteiten.

Neem niet alle zorg over

In veel gemeenten moet de hand op de knip en komt de zorg voor kwetsbaren in de knel. De gemeente dient als vangnet: als mensen zorgen nodig hebben is het goed eerst te kijken wat de inwoner zelf kan, daarna te kijken welke hulp vanuit de gemeenschap, buurt of wijk mogelijk is en pas als sluitstuk een beroep te doen op professionals. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat de zorg beschikbaar en betaalbaar blijft.

De focus ligt hierbij niet op zelfredzaamheid, maar op samenredzaamheid. Het vraagt om keuzes waar de samenredzaamheid van de samenleving ophoudt en de zorg van de gemeente begint. Zo nemen we bij problemen niet alle zorg over, maar zorgen we ervoor dat het netwerk of het gezin - eventueel met ondersteuning via bijvoorbeeld het Buurtplein - weer zo zelfstandig en goed mogelijk kan functioneren. Dit betekent dat we waar het kan een beroep doen op de ouders en/of het netwerk zoals familie of de buurt. We ondersteunen en stimuleren de aanpak met "jouw informele mentor" (JIM-aanpak) , pleeggezinnen en steungezinnen in de buurt. Waar hulp echt nodig is mag de gemeente niet in de weg zitten. Hierbij moeten we ons ervan bewust zijn dat het aantal zorgmedewerkers de komende jaren steeds schaarser wordt.

Er komen in de jeugdzorg en Wmo steeds meer zorgaanbieders bij. Dit is ongewenst en maakt het onoverzichtelijk en onwerkbaar. Het CDA kiest voor vertrouwen in de zorgverlener, stabiliteit, langjarige contracten en duidelijke afspraken tussen gemeente en zorgaanbieders. Dit maakt de kans op zorgfraude, veel te hoge facturen en het 'vasthouden' van cliënten kleiner.

Wij willen een duidelijke afbakening wat jeugdzorg is en wat valt onder gewone opvoeding.

Preventie en zorg voor elkaar

- We maken zorgen voor elkaar makkelijker. Denk aan de inzet van voorzorgcirkels, dementievriendelijke gemeente, inzet van maatschappelijke organisatie (zoals Buurtplein) en alle inzet die de sociale cohesie en 'meedoen' stimuleert. Alles draait om omzien naar elkaar.
- We ondersteunen mantelzorgers door met hen in gesprek te gaan, en zo te kijken wat er nodig is zodat zij de zorg kunnen volhouden.
- We ondersteunen jonge mantelzorgers door hun cruciale rol in ons zorgsysteem te faciliteren door vanuit de gemeente gerichte aandacht en ondersteuning te bieden.
- We maken zorgen voor jezelf belangrijker. Het bieden van beweegprogramma's (ondersteund door Sport ID), ouderengym, valpreventie, bewustwordingscampagnes op het gebied van mentale gezondheid, drugs, roken, alcohol en seksueel grensoverschrijdend gedrag, en gezonde voeding.
- We bouwen aan een gezonde leefomgeving waar gezonde keuzes gestimuleerd worden. Schone lucht, schoon water, een groene omgeving met voldoende buitenspeelplekken in de wijken van Doetinchem en de dorpen Gaanderen en Wehl, recreatie en sportmogelijkheden (zoals de sportparken).
- Een groene buitenomgeving en kwalitatief hoogstaande verzorging van onze infrastructuur zorgt voor een opgeruimde woonomgeving en daarmee voor een optimaal leefklimaat. Dit vanuit de gedachte dat zorg voor je omgeving kan wanneer je zorg voor jezelf hebt.
- We bieden passende zorg en ondersteuning aan kwetsbare mensen die dat nodig hebben. Toegankelijke en beschikbare (passende) jeugdzorg, dag invulling (voor ouderen met dementie en gehandicapten), voldoende respijtzorg, hospicezorg en een beschikbare en toegankelijke medische en verpleegkundige zorg (fysiotherapeuten, tandartsen, Slingeland Ziekenhuis, huisartsen, wijkzorg, GGZ).
- Kinderen en jongeren die dat nodig hebben moeten goede zorg krijgen. Dit geldt in het bijzonder voor kinderen met ingewikkelde problemen. We zetten in op effectieve zorg voor gezinnen die dat echt nodig hebben. Hierbij kiezen we voor gerichtere hulp waar dat nodig is en versterking van het normale leven waar dat kan.

- We bieden sociale ondersteuning door te investeren in jeugdzorg, GGZ en sociale huisvesting om eenzaamheid en mentale problematiek aan te pakken.
- We bestrijden eenzaamheid onder jongeren. Jongeren en studenten ervaren nog steeds veel eenzaamheid. Een gemeente dient daarom met een gerichte aanpak te komen om het welzijn van jongeren te verbeteren.
- Het CDA kiest voor minder marktwerking en meer samenwerken als basis voor de zorg.

Vitale verenigingen

- We willen één contactpunt voor verenigingen en vrijwilligers.
- We blijven stimuleren dat inwoners kennis kunnen maken met diverse sporten, zoals bijvoorbeeld Kies je Sport, via Sport ID.
- Naast sporten in verenigingsverband, doen veel mensen dat ook in onze parken en de natuur. Dat willen we stimuleren met een uitnodigende buitenruimte, bijvoorbeeld met meer hardlooproutes, goede wandelpaden en buiten-sportvoorzieningen.
- We stimuleren een actief sportief, cultureel en welzijnsleven zodat inwoners kunnen blijven meedoen.

4 Een leefbare omgeving

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt; alleen of met dierbaren om je heen. Wonen is een basisrecht. Sinds de komst van onze wethouder Ingrid Lambregts bouwen we niet langer voor de markt, maar zetten in op volkshuisvesting. Volkshuisvesting begint met het denken vanuit de lokale gemeenschap. Wat is er nodig om met elkaar een gemeenschap te vormen?

Dat gaat over de bouw en het behoud van voorzieningen, veiligheid, en het voorkomen dat mensen, oud of jong, uit hun vertrouwde woonomgeving weg moeten door het woningtekort. Om een gemeenschap te vormen moet je ook bij elkaar kunnen komen. Drempels hiervoor (slechte verbindingen, hoge kosten) moeten lager worden, niet hoger. We zetten in op een betaalbaar, leefbaar en bereikbaar thuis voor iedereen.

Leefbare omgeving

Het CDA zet zich in voor een leefbare omgeving waarin we samen zorgdragen voor de toekomst van onze aarde. Duurzaamheid en klimaat staan hoog op de agenda. De klimaatcrisis zien wij als een gedeeld sociaal vraagstuk, waarin burgers, bedrijven en de overheid samen verantwoordelijkheid dragen. Het CDA streeft naar een eerlijke en groene transitie waarin we werken aan een duurzamer Nederland en een leefbare gemeente. Het CDA ondersteunt groene energieprojecten. Wij geloven in samenwerking met de gemeenschap, zodat duurzame initiatieven lokaal gedragen worden. Deze overgang naar een klimaatvriendelijke gemeente vraagt om betrokkenheid van iedereen, waarbij de gemeente faciliteert en ondersteunt. Draagvlak blijft hierbij wat ons betreft essentieel. Daarnaast moeten maatregelen en projecten haalbaar & betaalbaar zijn. Iedereen moet de transitie mee kunnen maken. Dat kan wel betekenen dat er verschillen ontstaan in de snelheid waarmee de transitie wordt uitgerold. Wij geloven namelijk dat "de inwoner meekrijgen" veel beter werkt dan de maatregelen "doordrukken".

Woningbouw

Woningbouw speelt een cruciale rol in een leefbare omgeving. Wij willen inzetten op voldoende en betaalbare woningen, zodat iedereen, van starters tot senioren, een passende woning kan vinden. Daarbij is het belangrijk dat nieuwe wijken groen en duurzaam zijn, met goede voorzieningen in de buurt en aandacht voor de kwaliteit van leven. Het CDA vindt dat de gemeente een voortrekkersrol moet nemen in het creëren van fijne, toekomstbestendige woonwijken die aansluiten bij de behoeften van onze inwoners. Onder wethouder Ingrid Lambregts is er een serieuze start gemaakt met ons credo uit het vorige verkiezingsprogramma; Bouwen, bouwen, bouwen. Deze doortastendheid en snelheid verlangen wij opnieuw de komende 4 jaar van het nieuwe stadsbestuur.

Huizen zijn bedoeld om in te wonen, niet om rendement op te maken. In de koopsector zetten wij in op zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming.

Leegstand kantoren en winkels

We willen dat de gemeente de regie pakt op thema's als leegstand, aantrekkelijke groene en schone openbare ruimte en veiligheid. Oplossingen worden in samenspraak met lokale ondernemers bedacht. Goede voorbeelden hiervan zijn al zichtbaar zoals bij "De Veentjes".

We willen dat leegstaande winkels, bedrijfsgebouwen of overheidspanden worden gebruikt om startende en kleine ondernemers te huisvesten, en dit samen met banken en lokale vastgoedeigenaren te realiseren. We willen bekijken of een verhuispremie voor bedrijven helpt om het verplaatsen en concentreren van winkels aan te moedigen.

We vinden dat terughoudend omgegaan moet worden met het realiseren van grootschalige detailhandel aan de rand van stad en dorpen. Dit om het leegzuigen van stads- en dorpscentra te voorkomen.

Wonen en zorg

Het scheiden van wonen en zorg heeft veel zelfstandigheid opgeleverd, maar soms ook eenzaamheid en hoge (thuis)zorgkosten. Om eenzaamheid en de versnippering van de zorg tegen te gaan willen we investeren in geclusterde woonvormen waar ontmoeting centraal staat.

Openbare ruimte

De openbare ruimte mag niet het sluitstuk zijn van economische activiteiten in de omgeving. De zorg voor een aantrekkelijke en toegankelijke inpassing in de omgeving is een vast onderdeel van de ontwikkelopgaven. Het CDA blijft erop toezien dat de openbare ruimte niet vervuult en verloedert. Er wordt aan gewerkt onder het motto; schoon, heel en veilig.

Mobiliteit en infrastructuur

Mobiliteit en infrastructuur zijn essentieel voor een goed functionerende samenleving. Het CDA pleit voor veilige, toegankelijke en duurzame vervoersmogelijkheden voor alle inwoners. Fiets- en wandelpaden, openbaar vervoer en veilige wegen zijn belangrijk voor zowel de bereikbaarheid als de duurzaamheid van onze gemeente. Wij willen dat onze gemeente inzet op duurzame mobiliteitsoplossingen, zodat we de druk op het milieu kunnen verminderen en tegelijkertijd de bereikbaarheid verbeteren. De afgelopen periode is er voor het eerst sinds jaren weer budget vrijgemaakt om de infrastructuur (en daarmee verkeersveiligheid) te verbeteren. Onze wethouder Rens Steintjes heeft grote slagen gemaakt als het gaat om het verbeteren en veiliger maken van de wegen in Doetinchem, Wehl en Gaanderen. De komende periode gaan we op deze voet verder.

Schaarse ruimte

De gemeente is aan zet om met visie het ruimtelijk ordeningsbeleid in te vullen en uit te voeren. Bouwen aan een leefbare en bereikbare gemeente vraagt om keuzes bij het verdelen van de schaarse ruimte. Een goede leefomgeving combineert wonen, werken en samenleven met ruimte voor sport, recreatie en ondernemerschap. We laten ons bij die keuzes leiden door onze waarden: samen kunnen we meer, een eerlijke en fatsoenlijke overheid, omzien naar elkaar en zorg voor de toekomst.

Ruimtelijke keuzes en wonen

- We zetten in op gemengde wijken in Doetinchem, Gaanderen en Wehl: sociale mix van sociale huur, middenhuur en koop. Dit voorkomt segregatie en bevordert ontmoeting tussen verschillende inkomens en leeftijdsgroepen.
- We bouwen gezins- en levensloopbestendig: op deze manier kunnen mensen langer in hun eigen buurt blijven wonen. Dit verstevigt de gemeenschap.
- We investeren in geclusterde woonvormen waar ontmoeting centraal staat.
- We geven voorrang aan eigen inwoners bij nieuwbouw.
- We willen een actieve aanpak tegen leegstaande woningen. Voor langdurige leegstaande kantoorpanden kijken we of we de bestemming kunnen herzien naar (tijdelijke) woningen.
- Om starters en middeninkomens te beschermen maken wij gebruik van de opkoopbescherming op plekken waar dat het hardst nodig is. Zo

zorgen we ervoor dat genoeg betaalbare woningen beschikbaar blijven in wijken waarin daar een gebrek aan is.

- Ontmoeting stellen we centraal in het ontwerp: kleinschalige buurtstructuren en ruimte voor gedeelde voorzieningen.
- We maken gebruik van flexibele concepten: bouw woningen en wijken die in de toekomst makkelijk aangepast kunnen worden aan veranderende behoeften van bewoners en de wijk.
- We zetten in op het beter benutten van de bestaande woningen door splitsen of een verdieping erbovenop (optoppen), transformatie, woningdelen en doorstroming. We houden daarbij aandacht voor de leefbaarheid in woonwijken.
- We willen dat historische panden, zoals in het centrum van Doetinchem of de dorpskernen, niet alleen in stand gehouden worden, maar ook in gebruik blijven door soepel om te gaan met het toestaan van nieuwe bestemmingen. Hierbij is behoud van de binnenkant van deze panden een aandachtspunt. Zo verbinden we verleden met de toekomst.
- Het CDA zet in op strakke prestatieafspraken met Site.
- In Gaanderen en Wehl mag er een straatje bij gebouwd worden.

Leefbaarheid

- We stimuleren buurtinitiatieven in heel Doetinchem. Ondersteun, adviseer en faciliteer activiteiten door inwoners die bijdragen aan gemeenschapsvorming.
- We werken wijkgericht en durven verschil te maken in hoe intensief erin een bepaalde wijk gewerkt of geïnvesteerd wordt. Laat BuHa vaker vegen in een wijk waar verrommeling dreigt. Rommel trekt rommel aan, is slecht voor de sociale veiligheid en verkleint eigenaarschap.
- Sterke gemeenschappen vragen om sterke wijken en buurten. Bij nieuwbouw regelen we dat er gelijktijdig voldoende voorzieningen komen: scholen, zorg, winkels en goede verbindingen. Juist door te investeren in het 'publiek kapitaal' versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. In onze binnenstad en dorpskernen houden we ruimte om te vergroenen. Zo beschermen we onze wijken tegen hittestress en wateroverlast.
- De gemeente ondersteunt initiatieven uit de samenleving voor het organiseren van festivals en tentfeesten. We verminderen de regeldruk voor het opzetten van festiviteiten.
- We versterken de veiligheid op aanfietsroutes naar uitgaansgelegenheden door het plaatsen van meer camera's en lantaarnpalen.
- We faciliteren en ondersteunen bewonersinitiatieven om samen te investeren in duurzame energieprojecten.
- We stimuleren energiecoöperaties op echt lokaal niveau; flexibiliteit (zoals batterijen) en opslag (zoals warmte reservoirs) zijn per huishouden niet altijd efficiënt en haalbaar. Vanuit onze solidariteit en de gedachte dat we samen meer kunnen kan een oplossing per straat/wijk haalbaarder en betaalbaarder zijn via een coöperatie/VVE.

- Samen met het bedrijfsleven gaan we maatregelen treffen om te komen tot een circulair watersysteem. Binnen een paar jaar is er een dreigend tekort aan drinkwater in de Achterhoek. Door water te hergebruiken kunnen we veel schoon drinkwater besparen.
- We werken toe naar een decentraal energiesysteem om daarmee als gemeenten minder afhankelijk te zijn van geopolitieke ontwikkelingen.
- Via energiecoaches van het energieloket krijgen inwoners gratis advies voor het verduurzamen van hun huis.

Openbare ruimte

- Openbare ruimte is de plek waar mensen elkaar ontmoeten. We zorgen voor openbare plekken die zo inricht zijn dat zij zich kunnen aanpassen aan activiteiten in de buurt: marktjes, buurt-BBQ's of sport.
- We investeren in laagdrempelige sportplekken in de wijk waar bewoners samen kunnen bewegen.
- We stimuleren buurtparticipatie in het groenbeheer door bewoners te betrekken bij ontwerp, onderhoud en gebruik van groen, wat eigenaarschap en gemeenschapszin bevordert.
- We willen dat de gemeente vaker en actiever straatafval tegengaat. Op plekken met veel overlast door afval plaatsen we camera's om daders te pakken.

Mobiliteit

- We willen de veiligheid op fietspaden verbeteren. Elektrische fietsen, andere elektrische vervoersmiddelen en fatbikes worden steeds populairder, maar zorgen soms voor onveilige situaties of overlast. Wij willen hier de handhaving opvoeren. Veilige woonstraten met prioriteit voor voetgangers en fietsers, zodat bewoners zich veilig en gemakkelijk verplaatsen en elkaar kunnen ontmoeten op straat.
- Woonwijken maken we gezinsvriendelijker. We rijden 30km/h waar dat kan. Straten worden zodanig ingericht dat de snelheid handhaafbaar is. Daarbij is ruimte voor 50 km/uur wegen om de doorstroming te borgen en sluiproutes via woonwijken te voorkomen.
- We investeren in goede en betaalbare alternatieven voor de auto. Snelle fietsverbindingen en OV zijn zulke aantrekkelijk alternatieven.
- Bereikbaarheid als basisrecht. We zetten in op goede OV-verbindingen, zonder alleen te focussen op wat het kost.
- We zetten in op samenwerking met omliggende gemeenten, de regio Achterhoek en de provincie bij het oplossen van mobiliteitsvraagstukken.
- We willen een OV-halte in de buurt zodat wijken toegankelijk blijven zonder dat de druk op de infrastructuur te groot wordt.
- We willen voldoende parkeerplaatsen bij nieuwbouw. Een deel van onze inwoners is nu eenmaal afhankelijk van de auto voor werk.
- Het inruilen van parkeerruimte voor nieuwbouw of groen gebeurt alleen met draagvlak in de buurt.

- We houden onze binnenstad bereikbaar voor kleine lokale ondernemers en gezinnen die afhankelijk zijn van de auto.
- Parkeren mag geen verdienmodel zijn voor de gemeente.

Landbouw & buitengebied

Economisch houdbaar is ecologisch verantwoord en maatschappelijk verbonden. Ook in de landbouw staan we voor een aantal opgaven. Vooral in het buitengebied vraagt het verdelen van de schaarse ruimte om heldere keuzes ook als lokaal bestuur. Waar in het buitengebied maken we ruimte voor het produceren van voedsel? Hoeveel ruimte krijgt de duurzame opwekking van energie? Is er nog voldoende ruimte voor recreatie en toerisme? Maken we ruimte vrij in het buitengebied om te wonen? Ook hier is duurzaamheid belangrijk. Het CDA staat voor een landbouw die toekomstbestendig is, met oog voor natuur en milieu. Wij zien boeren als partners in de zorg voor ons landschap en de voedselvoorziening.

Het CDA Doetinchem is zich ervan bewust dat er in de agrarische sector werk te doen is. Daarbij trekken we graag samen op met die agrarische sector. Want boeren produceren enerzijds voedsel voor ons, wat gezien de geopolitieke ontwikkelingen, steeds belangrijk wordt. Anderzijds zijn onze boeren ook de beheerders van ons buitengebied. We werken daarom als CDA aan een agrarische sector die economisch houdbaar is, ecologisch verantwoord en maatschappelijk verbonden.

Lokaal willen we scherp hebben wat de hoogwaardige landbouwgronden zijn zodat we die concreet kunnen beschermen. Maar we willen ook lokaal afspraken maken met de boeren welke maatregelen zij gaan nemen om de water-, bodem- en luchtkwaliteit te verbeteren en samen willen we innovatie stimuleren. Ook willen wij kijken waar er mogelijkheden zijn om, in samenwerking met de inwoners van het buitengebied, ontwikkelingen toe te staan die de leefbaarheid, beleving en vitaliteit van het buitengebied ten goede komen.

5 Hoe betalen we het

Voor het CDA staat de economie ten dienste van het goede samenleven. Wij geloven dat een sterke economie een samenleving mogelijk maakt waarin iedereen een kans krijgt om zich te ontwikkelen en bij te dragen. De economie moet mensen in staat stellen te bloeien, met solidariteit en rechtvaardigheid als fundament. Het is essentieel dat de economie niet alleen draait om winst, maar ook om het welzijn van alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Daarom zetten wij ons in voor het waarborgen van bestaanszekerheid en het bestrijden van armoede.

Sterke lokale economie en werkgelegenheid

Het CDA wil de lokale economie en werkgelegenheid laten floreren. Wij zijn trots op onze lokale MKB'ers en familiebedrijven. Bedrijven moeten de ruimte krijgen om te kunnen ondernemen. Er dient een goed vestigingsklimaat te zijn voor (startende) ondernemers. Dat is ook goed voor de uitbreiding van de werkgelegenheid. Vanuit de gemeentelijke overheid wil het CDA-belemmeringen en regels wegnemen. Het CDA staat zij aan zij met MKB-bedrijven. Door te investeren in onderwijs, opleiding en bijscholing zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt zich verder te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Werk moet lonen en werkgelegenheid moet voor iedereen beschikbaar zijn, van jong tot oud, van werkzoekende tot zij-instromer.

We willen geen hogere lokale belastingen voor ondernemers behalve als in samenspraak met de ondernemers is afgesproken om de inkomsten te gebruiken voor verbeteringen van het ondernemersklimaat. Voor betalingen aan ondernemers willen we dat betalen binnen dertig dagen de norm is.

Het CDA stelt deelname aan de samenleving voorop en kiest voor een gemeentelijk participatiebeleid dat activerend is voor wie kan werken.

Financiën

Financiën spelen uiteraard een belangrijke rol in het realiseren van bestaanszekerheid. Het CDA vindt het belangrijk dat de overheid een ondersteunende rol speelt, door eerlijke voorwaarden te creëren waarin iedereen kan bijdragen aan de samenleving. Dit vraagt om verantwoorde overheidsfinanciën, waarin zowel sociaal beleid als economische groei elkaar versterken. Wij pleiten voor een zorgvuldige besteding van belastinggeld, zodat we effectief kunnen investeren in armoedebestrijding, sociale vangnetten en voorzieningen voor kwetsbare groepen. Armoede bestrijden doen we door niet alleen financiële steun te bieden, maar ook door mensen de mogelijkheid te geven om hun eigen situatie te verbeteren.

Kortom, het CDA zet zich in voor een economie die mensen in staat stelt een waardig en zelfstandig leven te leiden, waarin solidariteit en rechtvaardigheid centraal staan. Wij geloven dat een sterke lokale economie, verantwoorde overheidsfinanciën en werkgelegenheid de basis vormen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Bestaanszekerheid en armoedebestrijding

Het CDA hecht veel waarde aan een samenleving waarin mensen zich betrokken voelen bij elkaar en verantwoordelijkheid nemen voor elkaar. In onze gemeente leefde in 2024 1540 mensen onder de armoedegrens. Dat is 2,6% van onze bevolking. Een groot deel van hen heeft problematische schulden. Veel regelingen en toeslagen (lokaal/landelijk) komen niet bij de doelgroep terecht. Zonder bestaanszekerheid kun je niet meedoen in de samenleving.

Iedereen moet toegang hebben tot basisvoorzieningen. Samenwerking tussen lokale organisaties is nodig om een breed vangnet te vormen en sociale cohesie willen we bevorderen. Door het vereenvoudigen van lokale regelingen, individuele begeleiding en financiële ondersteuning kunnen we mensen ondersteunen.

Onze CDA-plannen

- We stimuleren een actief sportief, cultureel en welzijnsleven (via bijvoorbeeld Sport ID, Buurtplein en Amphion cultuurbedrijf) zodat inwoners kunnen blijven meedoen.
- We versterken verenigingen met centrale trainingen bestuurswerk.
- We ondersteunen het bouwen aan de gemeenschap met wijkbudgetten.
- Iedere nieuwe inwoner krijgt van de gemeente een lidmaatschap voor 1 jaar bij een vereniging naar keuze in de gemeente.
- We bieden stageplekken, werkervaringsplekken en contracten in het gemeentehuis. We zetten in op het combineren van sport-, gezondheid-, armoede-, welzijn-, onderwijs en minimabeleid.
- We zorgen ervoor dat voor inwoners goed inzichtelijk is waar zij terecht kunnen voor hulp bij financiële problemen (denk aan het Buurtplein of een overzichtelijke gemeentelijke website).
- We bundelen regelingen overzichtelijk en communiceren hierover in begrijpelijke taal.
- We vragen inwoners mee te denken over hun eigen leefomgeving.
- We organiseren met publieke en private partners één lokaal loket waar inwoners informatie, advies en hulp kunnen krijgen bij de aanvraag van overheidsregelingen en om de weg naar hulporganisaties te vinden.
- In de communicatie met onze inwoners maken we live contact via brieven of telefonisch.
- We benutten premies en werkarrangementen om inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen en werkervaring op te laten doen.
- We zetten in op het combineren van regelingen en toeslagen met als einddoel: 1 aanvraag per huishouden.
- De schuldenindustrie verdient geen plek in onze gemeente. We bieden geen verdere ruimte aan gokbedrijven.
- We willen kwetsbare inwoners helpen grip te krijgen op hun financiële situatie door het bieden van financiële educatie en ondersteuning. We maken het aanvragen van inkomensregelingen eenvoudiger en voorspelbaarder.
- Solidariteit is meer dan de sterkste schouders die de zwaarste lasten dragen. Van iedereen mag verwacht worden dat zij naar vermogen bijdragen aan behoud en versterking van de samenleving.

Verantwoordelijk financieel beleid

Het CDA staat voor een verantwoordelijk financieel beleid. Geld van onze inwoners kunnen we maar één keer uitgeven. Dat moet sober en degelijk worden beheerd. Doe je dat niet dan moeten komende generaties de schulden van huidige generaties oplossen. Verantwoordelijk en sober financieel beleid houdt wel in dat gemeenten moeten investeren in ruimte om te wonen en te ondernemen. Dat geeft een gezonde basis voor voldoende inkomsten in de toekomst. Zodat dan ook solidair en sociaal beleid kan worden ingevoerd. De afgelopen jaren waren we terecht zeer streng voor onszelf als gemeente. Met het Haagse jobbeleid moeten we de teugels licht laten vieren zonder de financiële stabiliteit uit het oog te verliezen. Dit zorgt ervoor dat we het goede kunnen blijven doen voor de inwoners van Doetinchem, Gaanderen en Wehl.

Evenwichtige belastingen en heffingen

Het CDA staat voor eerlijke belastingen en heffingen. De begroting van een gemeente is vaak voor driekwart afhankelijk van inkomsten van het Rijk. Lokale heffingen en belastingen dragen dus relatief weinig bij. Het CDA kiest ervoor dat deze lokale heffingen en belastingen eerlijk worden verdeeld en besteed moet worden aan de doelen waarom ze worden geheven. De afvalstoffenheffing is er voor de afvalverwerking en niets anders.

Ook vindt het CDA dat er een duidelijke relatie moet bestaan met de hoogte van leges en de kosten die door de gemeente worden gemaakt. Toeristen en arbeidsmigranten maken gebruik van voorzieningen van een gemeente, denk aan zorg, wegen en openbare faciliteiten zoals toiletten en prullenbakken. Daarom heffen we verblijfsbelasting voor het houden van recreatief nachtverblijf (toeristenbelasting), maar ook voor het houden van nachtverblijf voor huisvesting van arbeidsmigranten en anderen die niet in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn ingeschreven.

Ontwikkeling OZB

Het CDA wil de OZB zo laag mogelijk houden. Het raakt direct de koopkracht van gezinnen en huishoudens. Daarom zijn we voor een inflatieslot op de OZB. De OZB stijgt de komende periode niet meer dan de inflatie. Veel gemeenten hebben financieel zware jaren achter de rug. Dit komt ook doordat taken van de rijksoverheid overgedragen zijn maar daarbij of te weinig financiële middelen zijn verstrekt of de toename aan zorgvragen enorm is toegenomen. Gemeenten merken heel goed dat wie betaalt, bepaalt. Lokale beleidsvrijheid om voor en met je inwoners beleid te ontwikkelen is zeer gering. Daarom zal het Rijk duidelijkheid moeten geven en fors meer moeten investeren in de lokale overheid in de komende jaren.

Onze CDA-plannen

- Een sterk en vitaal centrum in Doetinchem behouden als onderdeel van de lokale gemeenschap. Een gemeente dient waar mogelijk ondersteunende activiteiten te ondernemen zoals het opknappen en goed onderhouden van een centrum. Dit kan ook worden ondersteund door voldoende parkeermogelijkheden waar een goede balans tussen autoverkeer en fietsverkeer dient te zijn.
- In samenhang met Europese en landelijke inzet snijden we in de regeldruk voor ondernemers.
- We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen en sociaal ondernemerschap. We vormen met elkaar een gemeenschap waar iedereen zoveel mogelijk mee zou kunnen doen. We zijn niet alleen economisch gedreven, maar ook waardengedreven.
- Doetinchem en BuHa moeten ruimte krijgen om bedrijfsafval zelf op te halen door ondernemers afvalstoffenheffing te laten betalen (een speciaal tarief voor ondernemers). Bedrijven moeten nu een eigen contract afsluiten, terwijl het uiteindelijk toch op één hoop komt. Ook vanuit milieuoogpunt is dit wenselijk, het vermindert de verkeersbeweging aanzienlijk.
- We creëren één centraal gemeentelijk steunpunt voor ondernemers. Om ervoor te zorgen dat bedrijven zo goed mogelijk hun weg kunnen vinden binnen de gemeente, is het belangrijk om de gemeentelijke dienstverlening op orde te hebben.
- We nemen kleine ondernemers in de gemeente Doetinchem mee bij gemeentelijke aanbestedingen. Vaak zijn gemeenten gebonden aan grote inkooptrajecten waar alleen landelijke aanbieders de mankracht en kennis hebben om daarop in te schrijven. We willen het mogelijk maken om ook kleine ondernemers gemakkelijker te laten meedoen bij gemeentelijke aanbestedingen.
- We schrappen onnodige vergunningen. Regels zijn belangrijk, maar als overheid zijn we samen verantwoordelijk voor een goede facilitering van inwoners, bedrijven en organisaties die actief zijn in onze gemeentes. Dat betekent dat de regels waaraan voldaan moet worden duidelijk zijn, maar we moeten altijd alert blijven op nut en noodzaak van de regels die in het leven zijn geroepen. In een aantal gevallen kunnen deze regels overbodig zijn.
- We willen een vast aanspreekpunt voor ondernemers. Een accountmanager kan helpen bij vragen, procedures en het versnellen van trajecten.
- De gemeente moet actief inzetten op het betrekken van lokale en regionale bedrijven bij haar inkoopbeleid.
- De gemeente moet bij nieuwe bedrijvenparken anticiperen op actuele uitdagingen zoals netcongestie zodat ondernemingen kunnen blijven groeien.

6 Ons kompas

Met ons CDA-verhaal voor Doetinchem staan wij midden in de samenleving. Dicht bij mensen. Het CDA gelooft in de kracht van de gemeenschap. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die u direct raken: rond leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. We bieden een hoopvol perspectief. We laten zien dat het anders kan. Anders en beter. Die verandering begint bij de keuzes die we zelf maken. Onze vier kernwaarden zijn daarbij ons kompas. Deze waarden zijn de basis voor onze inzet voor Doetinchem.

Omzien naar elkaar. Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven. Als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn verdienen steun. Wij noemen dit solidariteit. Steun van een sterke samenleving en steun van een beschermende overheid.

Een eerlijke, fatsoenlijke overheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Wij maken ons sterk voor een rechtvaardig bestuur dat duidelijke grenzen stelt en mensen zekerheid geeft. Het behoud van een sterke rechtstaat is hierbij onmisbaar. De overheid is er om onrecht te bestrijden. Daarom worden we strijdbaar wanneer mensen onrecht aangedaan wordt, als er tussen regio's oneerlijk wordt geïnvesteerd of als mensen door de overheid van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Zorg voor de toekomst. We zorgen ervoor dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. CDA'ers noemen dat rentmeesterschap: zorgen voor het klimaat, inzetten op duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van de cultuur en tradities, die we hebben geërfd van de generaties voor ons. En het gaat om financiën. Wij gaan verantwoordelijk om met belastinggeld, omdat we de volgende generatie niet met onze rekening mogen opzadelen.

Samen kunnen we meer. Iedereen in onze gemeente heeft een eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het CDA noemt dat gespreide verantwoordelijkheid. Samen kunnen we meer. We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties. De overheid moet zich niet met alles bemoeien, maar vertrouwen geven. Mensen weten vaak zelf veel beter wat nodig is in hun dorp of wijk.

Dagelijks bouwen wij zo aan een fatsoenlijk Doetinchem. U kunt op ons rekenen!